

הקונצ'רטו לאבוב לבוסקוביץ

בביצוע התזמורת הפילהרמונית הישראלית

ובכאנוס-אירס של ארגנטינה. ע"תה, כשניתנת לנו בפעם נוספת ע"י התזמורת הפילהרמונית הזו, דמנות — אחרי הפסקה ארוכה מאד — להאזין ליצירה זו, תמהים אנו למשמע הצלילים: האמנם נכ"תבו לפני עשרים שנה?

כל העוקב אחרי קורות היצירה הישראלית והמכיר את שלביה ה"שונים, לא יוכל שלא לעמוד על כך, אכן, זכותו ההיסטורית הגדולה של בוסקוביץ היא בקביעת כיוון צלילי חדש ביצירה הישראלית, כיוון שמשך רבים, לא עוד היסוד ההרמוני שולט כאן — הדגש פורש במקצב, המלוט לפס צורה אחרת: במקום המלוכה רחבת-קשת, מופיע מלוט מקוטע, מופיע עות אומרות קצרות, הלגאטו פורחת, את מקומו כובש הסטאקטו ה"בלתי-רצוף של התצלול — אולם הצליל הבודד הנמשך, הקול הנמשך, השיבוטו רבה כאן, כל-אלה פ"אפיינים מה שנקרא בשעתו בשם "מוסיקה יס"ת"כונית", כשכונת ה"כינוי היחיד קודם כל הצבעה על נסיון להגיע לסינתזה סבירה בין יסודות פורחיים ופערביים, ואך שנית ריפוח למנות גיאוגראפיות, שאינן לסימפוניקה אסיאתית, פ"ביטוי מתוחצו הלאומית-הרעית ב"חומם הגיאוגראפי בו אנו חיים, היא ששימשה מאז הקונצ'רטו ל"אבוב קו פנחה בכל יצירותיו של בוסקוביץ, תוך כדי תוליד פת"מיד של חודכנות.

השם "קונצ'רטו לאבוב ולתזמר" רת" עשוי להטעות את המייחסים במקרה זה השיבוטו-יחיד, למלת"ה קשר זו, על נקלה אפשר להגרר אחר המחשבה, כאילו משמש התזמר מר כעין "לבוש" לתפקידו של האבוב, יצוין פה, כי לבוסקוביץ קשה יותר לכתוב לסנדר מאשר לתזמורתו הוא שומע את הצלילים הבחדיים כאילו בתוך רקמתם ה"תזמורתית, לשון אחרת: אין הוא "מתופר"; לא "אפקטים" כלים לפ"ניגו — אלא רק מחבלים ביצירה, היצירה כולה נולדה כבר במצלול תזמורתי — כאשר לכל יצירה פ"צלול משלה.

גן צלילו של האבוב, המזכיר את שירתו המאנפסת והגרונת של איש המורה, הוא אידיאלי להמחשת האופייני שביצירה, כגון המלוט המקוטע והעיסורים הרבים, המפ"זו של האבוב בשלשת טריק"ה קונצ'רטו הוא קשה, וירטואוזי בידית של חלייד אולין ברביירר, לי, הסולנית בביצוע הקונצ'רטו ב"עונה זו, אשר השכיחה להתגבר ב"חן רב על כל הקשיים, היה הכלי מעשה-כשפים פמש, ביצעה המופ"לא של לייד אולין, להט נגינתה של התזמורת וניצוחו תבושה ורב הרושם של סיד"גן ברביירר על יצירה קשה זו חפפו את התאונה לה לעזרת פמש.

עוד לפני עלותו ארצה בשנת 1938 כתב אלכסנדר אוריה בוסקוביץ סוויטה לתזמורת, המושתתת על נעימות-עם של יהדות מזרח אירופה, יצירה, אשר קרא לה פ"אחר יותר בשם "שרשרת הזהב", בדבקות ובאהבה רבה מטפל ה"מחבר בנעימות אלה ונזהר מלשנות בהן דבר, מגמת העיבוד, התזמור"ת היא להבליט את האופייני בנעי"מות, לשמש כעין רמקול לקורות, כפי שהן מסיפרות בצליליהן, קר"רות היהדות המזרח-אירופית, על הרצינות ועל העליצות שבהן — כאילו הרגיש בוסקוביץ, כי ביצי

רית זו מחוות הוא קידה אתרונה לעזר ולתרבות, אשר יד תגורל עמדה להתאכזר להם באופן פל כך טראגי.

בהיותו סמוג תרבות זו ואיריה אירופית, הגיע בוסקוביץ לארץ-ישראל התנגשות בין המציאות ה"חדשה ובין המציאות של המול"שליש, היא כמעט בלתי נמנעת ואך טבעי הוא שגילוייה יהיו שר"נים אצל כל אמן, אצל בוסקור"בין התבטאה התנגשות זו בצורת מסמורפוזא נפשית ורוחנית — ר

יש להוסיף: מסמורפוזא מורזת ל"פדי — אשר תובילת לתחושה ברר"רת של כל האופייני בסביבה ה"חדשה, הפיסית והרוחנית כאחד, ומה שקובע במיוחד: לאהבת אותו אופייני ולהרגשת האחדות בינו ר"בין האני המתבטא". בוסקוביץ גר"כן את עצמו — הוא במלוא מר"בן המושג: המציאות החדשה היתה "חדשה" רק כלפי חוץ — למעשה מעולם לא היתה בנמצא אחרת, וחדוות תחושת המציאות החדשה הישנה היא שהולידה, היא שמוכר"חת היתה לחוליד צליל שונה, פ"יצירה, צליל המתחקה על עקבות האופף אותנו כאן, כך נוצרו — כמעט בעת ובעונה אחת — תוך התפרצות צורד"ביטוי עז, שתי יצ"רות תזמורתיות: הסוויטה השמית והקונצ'רטו לאבוב — שתי היצירות הראשונות שבוסקוביץ חיבר ב"ישראל. הקונצ'רטו לאבוב בוצע לראשונה ע"י התזמורת הפילהרמונית הישראלית בעונת 44-1943; כן בוצע בסידרי של אוסטרליה